

2020-1-SK01-KA226-SCH-094350

Kostra (sceletum)

- **funkcia:**
opora tela
pohyb (spolu so svalmi)
ochrana orgánov (lebka – mozog, chrbtica – miecha, kostra hrudníka – pľúca, srdce)
- tvorí ju asi 206 kostí (niektoré počas života zrastajú)

A: kostra hlavy - LEBKA (*cranium*)

1. mozgová časť (neurocranium)

- ochrana pre mozog a zmyslové orgány
záhlavná kosť - os occipitale
temenná kosť - os parietale
čelová kosť - os frontale
klinová kosť - os sphaenoidale - vybieha do sedlovitého útvaru – tureckého sedla, kde je uložená hypofýza
spánková kosť - os temporale – **skálna kosť**

2. tvárová časť (splanchnocranium)

- horná čeľusť** - maxilla
- dolná čeľusť** = **sánka** – mandibula
- slzná kosť** - os lacrimale
- nosová kosť** - os nasale
- jarmová kosť** - os zygomaticum
- podnebná kosť** – ossa palatina
- čuchová kosť** – os ethmoidale
- čerieslo**
- jazyk** - pomáha pri prehltaní, pri reči, je voľná, na lebke ju nenájdem

B: kostra trupu

1. chrbtica (columna vertebralis)

- tvoria ju stavce a medzistavcové platničky
- chrbtica dospelého je 2 x esovito prehnutá:
 - lordóza - vyklenutie dopredu (krčná, drieková)
 - kyfóza - vyklenutie dozadu (hrudníková, krížová)
- skolióza – vybočenie chrbtice do strany
- **stavce (vertebrae):**
- **7 krčných**
prvý: NOSIČ (=atlas) – nemá telo, má iba predný a zadný oblúk a jamku pre zub čapovca
- druhý: ČAPOVEC (funkcia: spoj. lebky s chrbticou) – telo vybieha do zuba na spojenie s nosičom
- **12 hrudníkových** - pripája sa na nich 12 párov rebier

- 5 driekových
- 5 krížových - zrastajú do **krížovej kosti** (os sacrum)
- 4-5 kostrčových

stavba stavca: telo, otvor (na miechu), bočné výbežky, trňovitý výbežok

2. hrudník (thorax) - chráni pľúca a srdce

- **hrudná kosť** - os sternum
časti: rukoväť, telo, mečovitý výbežok
- 12 **hrudníkových stavcov**
- 12 **párov rebier** - costae
7 párov pravých - pripojené na hrudnú kosť pomocou chrupky
5 párov nepravých
3 páry sú pripojené chrupkou na vyššie uložené rebro
2 páry voľných rebier – končia voľne

C: kostra končatín

horná končatina

- pletenec (pripája voľnú končatinu na trup): - **lopatka** (scapula)
- **kľúčna kosť** (clavicula)
- voľná končatina:
- **ramenná** (humerus)
- **kosti predlaktia**: - **lakt'ová** (ulna) - k malíčku
- **vretenná** (radius) - k palcu
- **kosti ruky**:
 - 8 kostí zápästia – ossa carpi
 - 5 záprstných kostí – ossa metacarpalia
 - 14 článkov prstov - phalangens

dolná končatina

- pletenec:
- **bedrová + sedacia + lonová** - zrastaním vzniká **panvová kosť** (os coxae)
- **panva** (pelvis) = 2 panvové kosti vpredu spojené lonovou sponou a vzadu krížovou kosťou
- panvová kosť je s krížovou kosťou spojená kĺbovo
- 2 až 5 krížový stavec zrastajú medzi 14. až 20. rokom, prvý prirastá medzi 20. až 30.

rokom

- voľná končatina:
- **stehnová** (os femoris) – najdlhšia
- **píšťala** (tibia) - k vnút. členku
- **ihlica** (fibula) - k vonk. členku
- **jabĺčko** (patella)
- **kosti nohy**:
 - 7 priehlavkových kostí – ossa tarsi
 - 5 predpriehlavkových kostí – ossa metatarsalia
 - 14 článkov prstov - phalangens